

CITOVANIE. ETIKA CITOVANIA

**Ing. Eva Matušovičová
PhDr. Zuzana Babicová
UK UPJŠ v Košiciach**

-
- 1. Terminológia**
- 2. Zásady citovania**
- 3. Etika citovania**

TERMINOLÓGIA

Citácia (referencia, odkaz)

forma skráteného odkazu umiestnená v zátvorkách vnútri textu alebo pripojená k textu ako poznámka v dolnej časti strany, na konci kapitoly alebo na samom konci textu (STN ISO 690)

Citát

doslovne prevzatý text z citovaného dokumentu vymedzený úvodzovkami

Parafráza (nepriama citácia)

voľné spracovanie, voľný výklad, vyjadrenie rovnakého obsahu inými slovami alebo prostriedkami (Slovník cudzích slov)

Citovaný dokument

dokument (kniha, zborník, článok, e-zdroj a i.), z ktorého preberáme informáciu

Citujúci dokument

práca, ktorú píšeme a v ktorej použijeme informáciu z citovaného dokumentu

Bibliografický odkaz

popis citovaného dokumentu, ktorý zodpovedá určitým štandardom – identifikuje dokument, obsahuje predpísané časti popisu

ZÁSADY CITOVARIA

- odkaz musí presne identifikovať zdroj, aby bolo možné ho opäť vyhľadať;
- prehľadnosť a jednotnosť údajov - poradie údajov v odkaze je záväzné, dodržiavať normy;
- použiť primárne pramene;
- citovať z dôveryhodných zdrojov;
- použiť relevantné citácie;
- údaje do citácie zaznamenať ihneď pri práci so zdrojom;

ZÁSADY CITOVANIA

- neskracovať slová v údajoch o citovanej publikácii;
- chýbajúci údaj vynechať;
- doplnené údaje nenachádzajúce sa v citovanom prameni uviesť v hranatých zátvorkách;
- vkladať citát pre podporu či doplnenie nášho tvrdenia alebo pre polemiku;
- **v jednom dokumente používať len jednu techniku citovania.**

ETIKA CITOVANIA

- viditeľne označiť časť, ktorá bola prevzatá z iného publikovaného či nepublikovaného diela;
- necitovať práce nesúvisiace s prácou;
- necitovať práce nepoužité pri písaní;
- nepresné a neúplné citovanie;
- uvádzanie citácií nezodpovedajúcich norme

**PLAGIÁTORSTVO = VYDÁVANIE
PRÁCE INÉHO ZA SVOJU VLASTNÚ**

Citačné štýly

STN ISO 690 (2012). Informácie a dokumentácia. Návod na tvorbu bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie.

Iné:

APA – citačné pravidlá pre potreby American Psychological Association pre psychológiu a príbuzné odbory
A –

HARVARD – citačný štýl Harvard Business School

PRAVIDLÁ ZÁPISU ÚDAJOV

Zapisovanie údajov tak, ako sú v originálnom prameni;

- zachovanie jazyka dokumentu – názov, vydanie (2nd ed., 3. Aufl);
- transliterácia údajov – znaky pôvodnej abecedy sa nahradia latinskou abecedou;
- doporučený zápis max 3 autorov dokumentu;
- vydavateľské údaje – pri viac ako jednom mieste vydania a viacerých nakladateľoch použiť zvýraznený údaj, ak nie je zvýraznený použiť údaj na 1. mieste; rok vydania presahujúci jeden rok – uviesť rozsah;

PRAVIDLÁ ZÁPISU ÚDAJOV

- neznáme miesto vydania [s.l]; neznámy vydavateľ [s.n]; neznámy rok vydania – nahradiť dátumom copyrightu, tlače (c2001);
- zápis údajov neuvedených v dokumente [];
- pravidlá skracovania – konkrétne normy;

Elektronický dokument

- typ dokumentu [online], [DVD], [CD-ROM];
- dátum citovania [cit. 2010-12-05];
- lokalizácia dokumentu – URL adresa.

PRVKY POPISU

Všeobecne platné pravidlá :

Primárna zodpovednosť. Hlavný názov :
Podnázov [Druh nosiča]. Sekundárna
zodpovednosť. Vydanie. *Označenie zväzkov
seriálových publikácií. Vydavateľské údaje.
Časové údaje pre elektronické dokumenty.
Rozsah. Edícia. Poznámky. Dostupnosť a
prístupnosť elektronických dokumentov.
Štandardné číslo. Časť dokumentu.

Primárna zodpovednosť

- ▶ Za vytvorenie textového alebo elektronického dokumentu zodpovedá spravidla autor; v prípade napr. umeleckých diel to môžu byť výtvarníci, skladatelia a pod. Korporácie nesú primárnu zodpovednosť vtedy, ak ich dielo odráža kolektívnu myšlienku alebo jej činnosť (správy výborov, komisií, konfer. materiály) alebo ak ide o prevažne administratívne dielo (príručky, katalógy, adresáre a i.)
- ▶ Mená sa uvádzajú v poradí ako na dokumente v invertovanej forme (priezvisko, krstné meno); priezvisko sa píše veľkými písmenami, krstné meno je možné uviesť len ako iniciálovú skratku;

TYPY DOKUMENTOV

KLASICKÉ DOKUMENTY

Tlačené monografie

Autor. *Názov* : *podnázov.*

Sekundárna zodpovednosť. **Vydanie. Miesto vydania :** ***Názov vydavateľa, rok vydania.***
Rozsah. Edícia. Poznámky. **Štandardné číslo.**

TYPY DOKUMENTOV

KLASICKÉ DOKUMENTY

Tlačené monografie

Príklad

HORVÁT, J. a kol. *Anatómia a biológia človeka*. 1. vyd. Bratislava : Obzor, 1999. 425 s. ISBN 80-07-00031-5.

KOLLMANNOVÁ, L., BUBENIKOVÁ, L., KOPECKÁ, A. *Angličtina pro samouky*. 5. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1977. 525 s. ISBN 80-0425663-5.

TYPY DOKUMENTOV

Časti tlačných monografií

Autor. *Názov zdrojového dokumentu* :
podnázov. Vydanie. Číslo časti.

Sekundárna zodpovednosť. Miesto vydania :
Názov vydavateľa, **Rok vydania.** Štandardné
číslo. **Lokalizácia v zdrojovom dokumente.**

Príklad

BRUNTON, P. *Perspektivy*. 1. vyd. Sv. 2. Praha :
Unitaria, 1992. Kapitola 19, Vláda relativity, s.
19-32.

TYPY DOKUMENTOV

Príspevky v tlačенých monografiách

Autor. Názov príspevku.

In Hlavná zodpovednosť za zdrojový dokument.

Názov zdrojového dokumentu : podnázov.

Vydanie. Miesto vydania : Názov vydavateľa,

Rok vyd. ISBN, Lokalizácia v zdroj. dokumente.

Príklad

KRISTIAN, Pavol. Získané choroby pečene : vírusové hepatitídy.

In BUNGANIČ, I. a kol. *Choroby pečene*. Prešov : Gastro I., spol. s.r.o., 2009. ISBN 9788097016203, s. 167-183 .

TYPY DOKUMENTOV

Články v tlačенých časopisoch

Autor. Názov príspevku : podnázov.

In *Názov zdrojového dokumentu :* podnázov.

Vydanie. Štandardné číslo, rok, ročník, číslo, rozsah.

Príklad

DUBOVICKÝ, M. et al. Effect of neonatal anoxia on neurobehavioral development of rats. In *Biologia*.

ISSN 0006-3088, 2000, vol. 55, no. 8, Suppl., p. 27-32.

TYPY DOKUMENTOV

Sprostredkujúci zdroj

**Odkaz na originálny zdroj. Zdroj/Prameň/Podľa
Odkaz na sprostredkujúci zdroj**

Príklad

BANGEMANN, M. et al. Europe and the Global Information Society : recommendations to the European Council : CD-84-94-290-EN. Bruxelles : European Union, 1994. Zdroj: VLASÁK, R. Hospodársky vyspělá část světa buduje informační společnost. In INFOCUS, 1995, roč. 1, č. 4, s. 112.

TYPY DOKUMENTOV

Elektronické dokumenty

Elektronické monografie, www stránky,
databázy, programy

Autor. Názov : *Podnázov* [Druh nosiča].
Vydanie/verzia. Miesto vydania : Názov
vydavateľa, Dátum vydania. Dátum
aktualizácie/revízie [Dátum citovania].
Dostupnosť. ISBN.

Príklad

CARROLL, Lewis. *Alice's in Wonderland* [online]. Texinfo ed.
2.1. Dortmund (Germany) : WindSpiel, Nov. 1994 [cit. 1996-
02-10]. Dostupné na internete:
<<http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice/html>>.

TYPY DOKUMENTOV

Príspevky v elektronických monografiách

Autor. Názov príspevku. In Hlavná zodpovednosť za zdrojový dokument. *Názov zdrojového dokumentu* [Druh nosiča]. Vydanie/verzia. Miesto vydania: Názov vydavateľa, rok vydania. Dátum aktualizácie/revízie [Dátum citovania]. Lokalizácia príspevku v zdrojovom dokumente. Dostupnosť. Štandardné číslo.

Príklad

BAILEY, Joseph P. - MCKNIGHT, Lee W. Internet Economics : What Happens When Constituencies Collide. In *Workshop on Internet economics*, March 9-10, 1995 [online]. Cambridge (MA) : Center for Technology, Policy and Industrial Development, Massachusetts Institute of Technology, 1995 [cit. 2000-10-02]. Dostupné na:
<http://rpcp.mit.edu/~bailey/inter_econ.html>.

TYPY DOKUMENTOV

Články v elektronických časopisoch

Autor. Názov príspevku. In *Názov zdrojového dokumentu* [Druh nosiča]. Rok, ročník, číslo [Dátum citovania]. Dostupnosť. Štandardné číslo.

Príklad

HIRONS, Jean. PCC Policy Committee holds its first meeting at LC. In *CONSERline : newsletter of the CONSER Program* [online]. 1997, no. 11 [cit. 1997-01-31].

Dostupné na:

<<http://lcweb.loc.gov/acq/conser/consln11.html#pcc>> .

TYPY DOKUMENTOV

Vedecko – kvalifikačné práce

Autor. *Názov práce* : označenie druhu práce (dizertačná, doktorandská). Miesto vydania : *Názov vysokej školy*, rok vydania. Počet strán.

Príklad:

URDZÍK, Peter. *Predikcia intrauterinnej rastovej retardácie a preeklampsie pomocou biochemických a ultrazvukových markerov* : dizertačná práca. Košice : Univerzita P. J. Šafárika, 2007. 143 s.

TYPY DOKUMENTOV

Výskumná správa

Autor. *Názov práce* : druh správy (VEGA, priebežná správa). Miesto vydania : Názov inštitúcie, rok vydania. Počet strán.

Príklad:

RIMÁROVÁ, Kvetoslava. *Správa o dosiahnutých výsledkoch za celú dobu riešenia projektu KEGA*

3/4260/06 : priebežná správa. Košice : UPJŠ, 2008.

22 s.

TYPY DOKUMENTOV

Normy

Označenie normy: Rok zavedenia do platnosti.
Názov normy.

Príklad:

STN ISO 690:1998. *Dokumentácia – Bibliografické odkazy – Obsah, forma, štruktúra.*

TYPY DOKUMENTOV

Zákony

Označenie a číslo legislatívneho dokumentu/Rok publikovania a skratka úradného dokumentu. Názov

Príklad:

Zákon č. 313/2001 o verejnej službe.

TYPY DOKUMENTOV

Obrázky, tabuľky

Číslo obrázku/tabuľky. Názov obrázku /tabuľky. Zdroj.

Príklad:

Obrázok 3. Lymfatické srdce (Peyrot, 2010)

Tabuľka 1. Rizikové faktory hospitalizovaných pacientov s pľúcnou embóliou (Ozsu, 2011)

Zoznam bibliografických odkazov:

OZSU, Savas et al. 2011. The role of risk factors in delayed diagnosis of pulmonary embolism. In *American Journal of Emergency Medicine*, 2011, vol. 29, iss. 1, p. 26-32.

PEYROT, Sara M. – MARTIN, Benjamin L. – HARLAND, Richard M. 2010. Lymph heart musculature is under distinct developmental control from lymphatic endothelium. In *Developmental Biology*, 2010, vol. 339, iss. 2, p. 429-438.

TYPY DOKUMENTOV

Údaje

Monografia : 1/ titulný list
2/ rub titulného listu
3/ obal

Časopisy : 1/ z obálky
2/ z tiráže

CD, DVD : 1/ potlač disku
2/ obal, súbory

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda prvého údaju a dátumu

V texte sa uvedie v zátvorkách prvý údaj (priezvisko autora, alebo prvé slovo z názvu) a rok vydania citovaného dokumentu. Ak sa prvý údaj už nachádza v rámci textu, v zátvorkách za ním sa uvedie len rok.

V prípade potreby sa v zátvorkách za rokom uvedú aj čísla citovaných strán. Ak majú dva alebo niekoľko dokumentov ten istý údaj a rovnaký rok, odlišia sa malými písmenami a,b,c, a pod. za rokom vnútri zátvoriek. To isté sa urobí aj v zozname bibliografických odkazov.

Jednotlivé položky v zozname bibliografických odkazov sa uvádzajú v abecednom poradí podľa prvého údaja, za ktorým nasleduje po bodke rok vydania. Za ním, podľa potreby, nasledujú malé písmená, ktorými sa odlišujú odkazy s rovnakým prvým údajom a rokom vydania.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda prvého údaju a dátumu

Príklad

The notion of an invisible college has been explored in the sciences(Crane, 1972). Its absence among historians is noted by Stieg (1981). It may be, as Burchard (1965) points out ...Stieg (1981, p. 556) has further noted ...

Zoznam bibliografických odkazov

...

BURCHARD, J,E. 1965. How humanists use a library. In *Intrex: report of a planning conference on information transfer experiments*, Sept. 3, 1965. Cambridge, Mass : M.I.T. Press, 1965, p. 219.

CRANE, D. 1972. *Invisible colleges*. Chicago : Univ. of Chicago Press, 1972.

...

STIEG, M.F. 1981. The information needs of historians.In *College and research Libraries*, Nov. 1981, vol. 42, no. 6, p. 549-560.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda číselných odkazov

Citácie sú spojené s popisom citovaného dokumentu poradovým číslom, ktoré je umiestnené ako horný index alebo v zátvorke. Ak za sebou nasleduje viac citácií toho istého dokumentu, majú rovnaké číslo ako prvá citácia. Ak sa citujú osobitné časti dokumentu, môžu sa za poradovým číslom citácie po čiarku uviesť čísla strán aj s označením s.

Odkazy sa v číslovanom zozname bibliografických odkazov usporiadajú podľa ich poradových čísel, ktoré zodpovedá prvému výskytu ich citovania. Poradové čísla sú umiestnené vľavo a záznamy odkazov sú odsadené. Zoznam je umiestnený na konci kapitoly alebo textu.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda číselných odkazov

Príklad

Text

The notion of an invisible college has been explored in the sciences (24). Its absence among historians is noted by Stieg (13, p. 556). It may be, as Burchard (8) points out ...

Zoznam bibliografických odkazov:

8. BURCHARD, J.E. How humanists use a library. In *Intrex: report of a planning conference on information transfer experiments*, Sept. 3, 1964. Cambridge, Mass : M.I.T. Press, 1965, p. 219

13. STIEG, M.F. The information needs of historians. In *College and research Libraries*, Nov. 1981, vol. 42, no. 6, p. 549-560.

24. CRANE, D. *Invisible colleges*. Chicago : Univ. of Chicago Press, 1972.

Zoznam bibliografických odkazov pri použití metódy číselných odkazov

Zoznam bibliografických odkazov je umiestnený na konci kapitoly alebo na konci celého textu (knihy, článku a pod.) a je zoradený podľa poradových čísel odkazov tak, ako sú číslované citácie v texte. Poradové čísla odkazov sú umiestnené vľavo a záznamy odkazov sú odsadené.

Príklady

1. LOMINADZE, D.G. *Cyclotron waves in plasma. Translated by A.N. Dellis; edited by S.M. Hamberger.* 1st ed. Oxford : Pergamon Press, 1981. 206 p. International series in natural philosophy. Translation of: Ciklotronnyje volny v plazme. ISBN 0-08-021680-3.
2. DAVIS, Gordon B., OLSON, Margrethe H. *Management information systems : conceptual foundations, structure and development.* 2nd ed. New York; St. Louis; London : McGraw-Hill, 1984. 693 p. ISBN 0-07-566241-X.
3. WELTONOVÁ, Jude. *Impresionizmus : obrazový sprievodca základnými dielami ...* Prel. S. Kaclík. 1. vyd. Bratislava : Perfekt, 1996. 64 s. Umenie zblízka. Prekl. z angl. orig. Eyewitness Art - The Impressionism. ISBN 80-8064-020-5.
4. MOLNÁR, Zdeněk. *Moderní metody řízení informačních systémů.* Praha : Grada, 1992. 347 s. ISBN 80-85623-07-2.
5. LAMOŠ, F., POTOCKÝ, R. *Pravdepodobnosť a matematická štatistika.* 1. vyd. Bratislava : Alfa, 1989. 344 s.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda priebežných poznámok

Citácie sú spojené s popisom citovaného dokumentu poradovým číslom, ktoré je umiestnené ako horný index alebo v zátvorke. Tieto čísla odkazujú na poznámky, v ktorých môžu byť odkazy na citácie. Ak sa nejaký dokument cituje viackrát, nasledujúce citácie dostávajú odlišné čísla.

V zozname bibliografických odkazov sú záznamy usporiadané abecedne podľa prvého údaja (meno autora, prvé slovo názvu). Poradové čísla citácií sa uvádzajú len v poznámkach pod čiarou. Keď sa robí osobitný zoznam bibliografických odkazov na konci kapitoly alebo knihy, v tomto zozname sa záznamy nečíslujú, zoznam je zoradený abecedne a môže sa odsadiť druhý a ďalšie riadky.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda priebežných poznámok

Príklad

The notion of an invisible college has been explored in the sciences (32) . Its absence among historians is noted by Stieg(33). It may be, as Burchard (34) points out ...

Citácie v poznámkach

32. CRANE, D. Invisible colleges.

33. STIEG, M.F. The information needs of historians, p. 556.

34. BURCHARD, J,E. How humanists use a library, p. 219.

Zoznam bibliografických odkazov

BURCHARD, J,E. How humanists use a library. In *Intrex: report of a planning conference on information transfer experiments, Sept. 3, 1964*. Cambridge, Mass : M.I.T. Press, 1965, p. 219.

CRANE, D. *Invisible colleges*. Chicago : Univ. of Chicago Press, 1972. 542 p.

...

STIEG, M.F. The information needs of historians. In *College and research Libraries*, nov. 1981, vol. 42, no. 6, p. 549-560.

Obr. 1 Logo Spolku
slovenských knihovníkov

Najdôležitejšia zásada
uvedomiť si, čo citujeme

NA ZÁVER ...

Web UK - databáza ZP

Web Centrálného registra záverečných prác

AIS subsystém evidencie ZP

Metodika tvorby bibliografických citací

Citace.com

Príloha č. 5 – príklady citácií dokumentov

Ďakujeme
za pozornosť...

Eva.Matusovicova@upjs.sk

Zuzana.Babicova@upjs.sk